

1986-10-24

11.111-457-80

Enligt sändlista

Naturreservat för Tira öar, Hylte kommun
(7 bilagor)Beskrivning av naturreservatet

Namn Naturreservatet Tira öar

Kommun Hylte

Registerområde S Unnaryd

Fastighet Tiraholm 1:12

Lägesbeskrivning I sjön Bolmens västra del,
27 km OSO Hyltebruk
Topografiska kartbladet 0531
Ekonomiska kartbladen 05323,
05324, 05333 och 05334
Se bilaga 1, 2 och 3

Areal 735 ha
därav landareal 34 ha

Markägare Staten, naturvårdsfonden

Naturvårdsförvaltare Länsstyrelsen i Hallands län

Grund för beslutet

Området utgörs av ett stort antal öar och skär med omgivande vatten i sjön Bolmens västra del. Öarna är till stor del uppbyggda av isälvsmaterial, som utbildat ett stort system av rullstensåsar både över och under sjöytan. Mindre delar utgörs av hållmark. Skogen är naturskog med urskogsartade partier. Den äldsta skogen är ca 130 år. Barrskog med gran och tall är vanligast, men också inslag av lövskog finns. På bl a Höga Holm finns en lindskog. Dessutom finns ett intressant och känsligt fågelliv. Öarna är flitigt utnyttjade för bad och friluftsliv under sommaren. Området har föreslagits som naturreservat

i länsstyrelsens handlingsprogram för allmän naturvård 1977. Statens naturvårdsverks urskogsinventering 1980 har utpekat området som ett av de viktigaste i regionen. Syftet med reservatet är att bevara området som urskog med geologiska, ornitologiska och sociala värden. Området ligger inom den naturgeografiska regionen "sydsvenska höglandets och smålandsterrängens myrrika västsida (11)".

Hylte kommun, Domänverket, Värnamo revir och Statens naturvårdsverk har yttrat sig i ärendet.

Med stöd av 7 § naturvårdslagen förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad beslutskarta som naturreservat (bil 3).

Föreskrifter för naturreservatet

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen (1976: 484) att nedan angivna föreskrifter skall gälla för området.

A. Föreskrifter med stöd av 8 § naturvårdslagen om inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att

- * uppföra byggnad,
- * framdraga luftledning,
- * anordna upplag,
- * spränga, schakta, gräva, dika, utföra tippning eller bedriva täkt i någon form,
- * anlägga brygga eller annan anläggning i vattenområdet,
- * utföra avverkning, röjning eller annan skoglig åtgärd,
- * upplåta mark- eller vattenområde för militära övningar,
- * upplåta mark- eller vattenområde för tävlingar och lägerverksamhet som kan medföra föroreningar och markslitage eller störa djurlivet samt

- * anbringa tavla, plakat, affisch, inskrift eller annan störande anordning.

Ovannämnda föreskrifter utgör inte hinder mot åtgärder i enlighet med fastställd skötselplan.

B. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de åtgärder som framgår av i detta beslut ingående fastställd skötselplan vidtas inom området.

C. Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar skall förbud gälla att

- * inom ett område som särskilt markerats på bifogad karta (bil 3) föra båt eller annan farkost med högre hastighet än 5 knop samt att åka vattenskidor,
- * använda snöskoter på fastmark eller hydrokopter,
- * under tiden 1/4 - 15/7 vistas inom de fågel-skyddsområden som särskilt markerats på bifogad karta (bil 3),
- * störa djurlivet t ex att från nära håll fotografera fågelbo,
- * skada växtligheten, t ex genom uppgrävning eller plockning av växter,
- * förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning,
- * tälta, med undantag för ett mindre område på Storö som särskilt markerats på bifogad karta (bil 3), där tältning får ske för en övernattnings,
- * elda, dock får medhavd grill användas,
- * vid landstigning medföra okopplad hund eller katt,
- * på störande sätt använda radio, gramfon, bandspelare, musikinstrument etc samt

1986-10-24

11.111-457-80

- * anbringa tavla, plakat, affisch, inskrift eller annan störande anordning.

D. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdsförordningen om vård och förvaltning

1. Naturreservatet skall förvaltas av länsstyrelsen. Vid förvaltningen skall samråd ske med markägaren.
2. Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltningen genom att fastställa följande skötselplan. Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen.

SKÖTSELPLAN

./.
./.

Skötselplanen omfattar dels följande text, dels bifogade skötselplanekarta jämte ytterligare två bilagor. Skötselplanen upprättades under år 1983 av Per Magnus Åhrén, länsstyrelsen.

Syftet med naturvårdsförvaltningen är att bevara områdets urskogskaraktär. Skogen skall utvecklas fritt. De ornitologiska värdena skall särskilt beaktas vid tillsynen.

Friluftslivets intresse skall tillvaratas genom enkla anordningar på Storö och Korpö.

ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV OMRÅDET

Naturförhållanden

Geologi

Området består av 16 större och mindre öar med tillhörande vatten. Mitt i området ligger den största ön, Storö. Söder därom ligger Mossö, Björkö och Korpö. Längre söderut finns 4 mindre öar och längst i söder Högaholm. I norr ligger Sköraholm med en mindre intilliggande ö och längst i norr två öar. Sköraholms-hall och den ena av de två Baröarna. Öarna kännetecknas av ett omfattande system av getryggsformade rullstensåsar. På Storö finns två sänkor som liknar dödisgropar. Underlaget utgörs av isälvs-material. På några ställen finns hållmarker av gnejs. Den högst belägna punkten finns på Storö, 154 m ö h. Det innebär drygt 10 m över vattenytan, då Bolmen ligger på 141,5 m ö h. Innanför strandlinjerna finns strandhak ca 2 m över nuvarande vattenyta. De vittnar om sänken av Bolmen som utfördes i slutet av 1800-talet. Stränderna är huvudsakligen uppbyggda av grus, sten och block. På några ställen finns emellertid fina

sandstränder. Den största finns på Storö. Mindre sandstränder finns på Korpö, Björkö och Skörahalm. Några mindre strandpartier utgörs också av hållmark.

Vegetation

På öarna växer urskogsartad naturskog i olika åldrar från ca 60 år till ca 130 år. Barrskog med gran och tall dominerar. Den äldsta skogen, som utgörs av huvudsakligen tall, finns på norra delen av Storö. På Högaholm växer lindskog och längs öarnas stränder finns som regel en bård av alskog. I denna växer också björk, rönn, asp och ek. I buskskiktet växer bl a brakved, skogsbjörnbär och i strandkanten pors. Fältskiktet utgörs huvudsakligen av bärris och ett fåtal arter av örter och gräs samt mossor. Något rikare fältskikt finns på Högaholm, där bl a tandrot växer. På Storö växer orkidén knärot tämligen allmänt. De mindre öarna har oftast en sparsam vegetation med enstaka träd. Två små myrar med sumptallskog finns på Storö. Fält- och bottenskikt utgörs av bl a odon, hjortron, kråkris och vitmossor.

Djurliv

Älg och skogshare har noterats på öarna.

Bland fåglarna är tättingarna de normala för regionen. Korp häckar sannolikt. Flera rovfågelarter häckar eller förekommer regelbundet i området. Det gäller fiskgjuse, bivråk, duvhök, sparvhök och lärkfalk. Av vadare förekommer drillsnäppa. De andfåglar som häckar är storlom, storskrake, knipa, gräsand och kricka. Två mindre kolonier av måsfåglar finns. Där häckar fisktärna, fiskmå, gråtrut och havstrut. Provianterande hägrar kan ses på sommaren. Av övriga fågelarter, som sannolikt häckar, kan nämnas järpe, större och mindre hackspett samt spillkråka.

Landskapsbild

Hela området har mycket stort värde för landskapsbild.

Kulturhistoriska förhållanden

På Högaholm finns en fornlämning (RAÄ nr 2, Unnaryds socken). Det är en huslämning, bestående av en källargrop, från medeltiden. Enligt traditionen skall en man vid namn Ebbe Skammelsson ha sökt skydd i gropen undan sina förföljare.

Under senare historisk tid har öarna troligen varit skogsbärande. Några bestånd tyder på att de blivit planterade. Detta skulle ha skett under slutet av 1800-talet. Ett mindre dike på centrala delen av Storö grävdes troligen vid samma tid. På Mossö härjade en brand på 1920-talet, varefter skogen spontant har vuxit upp.

Markanvändning

Särskilt Storö, men också Korpö och Björkö är under sommaren livligt frekventerade av besökande med båt.

Området förvärvades 1983 av staten med bidrag från Bolmenstiftelsen och Hylte kommun.

Tillgänglighet

Området nås endast med båt. Reguljär båttrafik finns inte.

Slitage- och störningskänslighet

Vegetationen, särskilt träden, är på en del håll utsatt för en icke obetydlig åverkan och slitage. Särskilt gäller detta på Björkö. Delar av området har också en störningskänslig fauna. Det är angeläget att områdets karaktär bibehålls. För att minska störning och slitage bör anordningar för friluftslivet begränsas till Storö och Korpö. Tillsvdare bör anordningar undantas på Björkö.

Anordningar för friluftslivet

På Storö finns brygga, toalett och gungor.

Inventeringar

Inventering av området påbörjades 1983 och beräknas avslutas under 1986. Inventeringen avser skogliga, botaniska och ornitologiska värden.

DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

Övergripande mål

Målet för områdets skötsel skall vara att uppnå och upprätthålla syftet med reservatet, se "Grund för beslut".

Generella riktlinjer och åtgärderHävd av skogen

Skogen skall utvecklas fritt mot urskog utan några ingrepp. Dock får på Storö och Björkö i anslutning till badplatserna nödvändiga gallringar och röjningar göras.

Brand

Uppkommer på Mossö naturlig brand genom åsknedslag eller på annat sätt skall elden få verka fritt. Naturvårdsförvaltaren tillser att den lokala brandmyndigheten underrättas i denna fråga.

Faunavård och jakt

Jakt är inte tillåten enligt föreskrifterna för reservatet (8 § NVL).

Fiske

Fisket regleras inte av reservatsföreskrifterna. Området bör ingå i ett fiskevårdsområde.

Disposition och skötsel av vattenområdet

Enligt föreskrifterna för reservatet (8 § NVL) får vattenområdet inte upplåtas för militära övningar eller för sådana tävlingar som kan medföra föroreningar eller störa djurlivet. Vidare är det förbjudet att anlägga brygga eller annan anläggning inom vattenområdet med undantag av vad som anges i skötselplanen.

Enligt föreskrifterna för allmänheten (10 § NVL) är det förbjudet att använda hydrokopter. Inom ett på beslutskartan särskilt markerat område är det förbjudet att framföra båt eller annan farkost med högre hastighet än 5 knop.

Inom två områden som markerats på beslutskartan råder tillträdesförbud under tiden 1/4 - 15/7.

ANORDNINGAR FÖR REKRATION OCH FRILUFTSLIVÖvergripande mål

Syftet med reservatet är främst att bevara ett urskogsliknande område med dess vegetation och djurliv mot exploatering och förslitning. I reservatets

beslut anges också att området har värde för friluftslivet. Enklare anordningar bör därför iordningställas på livligt frekventerade platser. Behandlade anordningar har angetts på skötselplane-karta (bilaga 4).

Riktlinjer och åtgärder

Friluftsanordningar

Torrtoalett skall placeras på Storö och Korpö. En brygga har anlagts vid Storö genom Västra Bolmens båtklubbs försorg. Naturvårdsförvaltaren bör träffa avtal med båtklubben att denna står för kontinuerligt underhåll. Vidare må en brygga anläggas vid Korpö. Båtklubben bör stå för anskaffande, anläggande och underhåll av denna. Naturvårdsförvaltaren träffar avtal med båtklubben i denna fråga. En mindre stig markeras i terrängen på nordöstra delen av Storö. Befintlig gungställning på Storö tas bort genom naturvårdsförvaltarens försorg.

Tältning

Tältning får endast ske på ett mindre område i anslutning till badstranden på Storö. Endast en övernattning per besök på öarna får göras. Området där tältning får ske markeras diskret i terrängen.

Renhållning

Naturvårdsförvaltaren tillser att årlig städning sker.
Av allmänheten besökta platser städas genom naturvårdsförvaltarens försorg.

Information

Informationsskyltar skall utarbetas och uppsättas genom naturvårdsförvaltarens försorg på Storö, Korpö och Björkö.
Tillträdesförbudsskyltar skall uppsättas genom naturvårdsförvaltarens försorg på de öar som berörs.
Folder bör på sikt framställas för hela Bolmenområdet. Den bör utformas i samarbete mellan berörda länsstyrelser.
Tillsynsman skall i möjligaste mån bistå allmänheten med information om naturreservatet.

Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsmarkering skall utföras enligt svensk standard (SIS 03 15 22). Naturvårdsförvaltaren ansvarar för detta.

TILLSYN

Tillsynsman skall finnas för området. Tillsynen av detta reservat skall i möjligaste mån samordnas med tillsynen av angränsande naturvårdsobjekt.

För tillsynsmannen skall avtal och arbetsinstruktion upprättas. Avtalet och arbetsinstruktionen skall godkännas av länsstyrelsen.

DOKUMENTATION

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera utförda åtgärder. Bilagda blankett "Redovisning av naturvårdsåtgärder" (bilaga 5) används för detta.

./.

FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Ekonomisk utredning

En ekonomisk utredning har gjorts daterad 1986-05-22, avseende kostnader och intäkter för naturvårdsförvaltningen. Utredningen bilägges (bilaga 6).

Samtliga kostnader bekostas av staten med undantag för kostnader i samband med anläggning och underhåll av bryggor, vilket bekostas av Västra Bolmens båtklubb.

./.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (bilaga 7).

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövdingen jämte ledamöterna Sten Persson, Dennis Högström, Evert Hedberg, Jörgen Andersson, Kerstin Zander, Lennart Andersson, Rolf Kenneryd, Sven Fritzson, Sven-Eric Lorentzon, Hans Hjortzberg-Nordlund, Jan Blum, Arne Remgård och Margareta Fogelberg samt tjänstgörande suppleanten Helene Andersson.

I den slutliga handläggningen deltog även länsrådet Eric Djuräng, förste länsassessor Åke Andrén, länsarkitekt Stellan Haverling, överlantmätare Ove Borgström, länsantikvarie Lennart Lundborg, naturvårdsdirektör Ove Olsson, tf byrådirektör Per-Magnus Åhrén samt byrådirektör Björn Ströberg, föredragande.

Johannes Antonsson

Björn Ströberg

Bilagor

1. Översiktskarta, skala 1:600 000
2. Översiktskarta, skala 1:50 000
3. Beslutskarta, skala 1:10 000
4. Skötselplanekarta
5. Redovisning av naturvårdsåtgärder
6. Ekonomisk utredning
7. Hur man överklagar

Kopia

Statens naturvårdsverk, Box 1302, 171 25 SOLNA
Statens planverk, Box 22027, 104 22 STOCKHOLM
Sjöfartsverket, driftsavdelningen, trafiksektionen,
601 78 NORRKÖPING
Svenska Naturskyddsföreningen, Box 6400, 113 82 STOCKHOLM
Skogsvårdsstyrelsen, Box 131, 301 03 HALMSTAD
Lantbruksnämnden, Box 191, 301 04 HALMSTAD
Vägförvaltningen, Box 512, 301 80 HALMSTAD
Kommunstyrelsen i Hylte kommun
Byggnadsnämnden i Hylte kommun
Naturvårdsnämnden i Hylte kommun
Fastighetsbildningsmyndigheten i Hylte
Skogsvårdsstyrelsen, Hyltebruk
Hallands Naturskyddsförening, Brogatan 27, 30238 HALMSTAD
Hyltekretsen av Svenska Naturskyddsföreningen, Jan Wagne
Ekgatan 20, 314 00 HYLTEBRUK
Projekt Hallands Flora, Bengt Johansson, Stenshult,
310 80 HYLTEBRUK
Hylte hembygds-krets, Birgitta Holmén, Nissaryd,
314 00 HYLTEBRUK
Södra Unnaryd-Jälluntofta hembygdsförening, Allan Nilsson
Jälluntofta Norregård, 310 83 UNNARYD

LÄNSSTYRELSEN

Hallands län
Planeringsavdelningen
Naturvårdsenheten

BESLUT

11

1986-10-24

11.111-457-80

Länsstyrelsen i Kronobergs län
Bolmens Miljövårdsfond
Domänverket, Värnamo revir
Kommunstyrelsen i Ljungby kommun
Lantmäterienheten
Planenheten
Naturvårdsenheten
Akten
Dossier
BS

Kungörelse i länets författningssamling
Kungörelse i samlingsannons Hallandsposten,
Hallands Nyheter och Värnamo Nyheter.

Bestyrkes
Gunnar Winge

KH/

Beslutskarta

tillhör länsstyrelsens beslut
1986- - dnr 11.111-457-80

NATURRESERVATET TIRA ÖAR

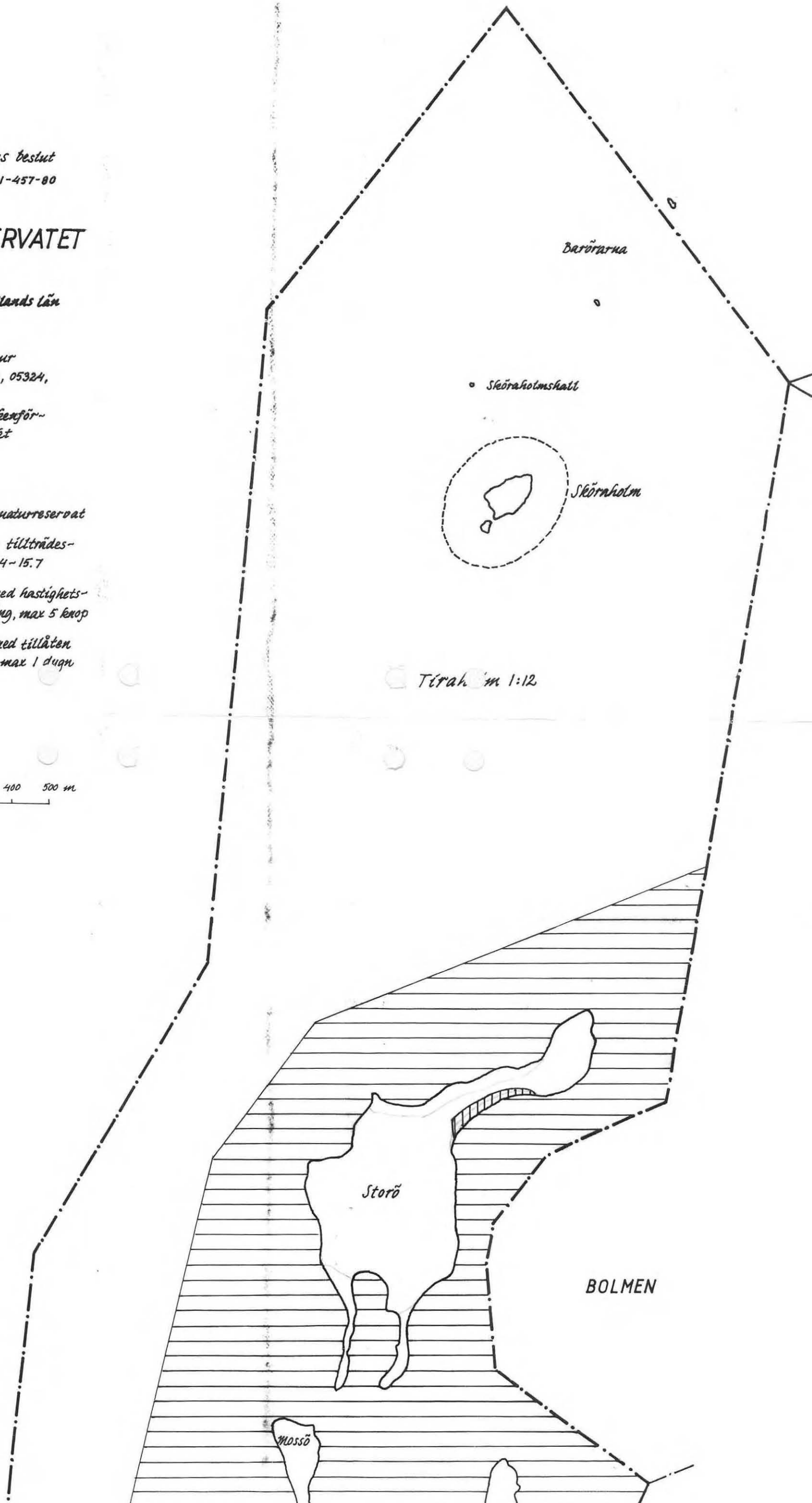
Hytte kommun, Hallands län

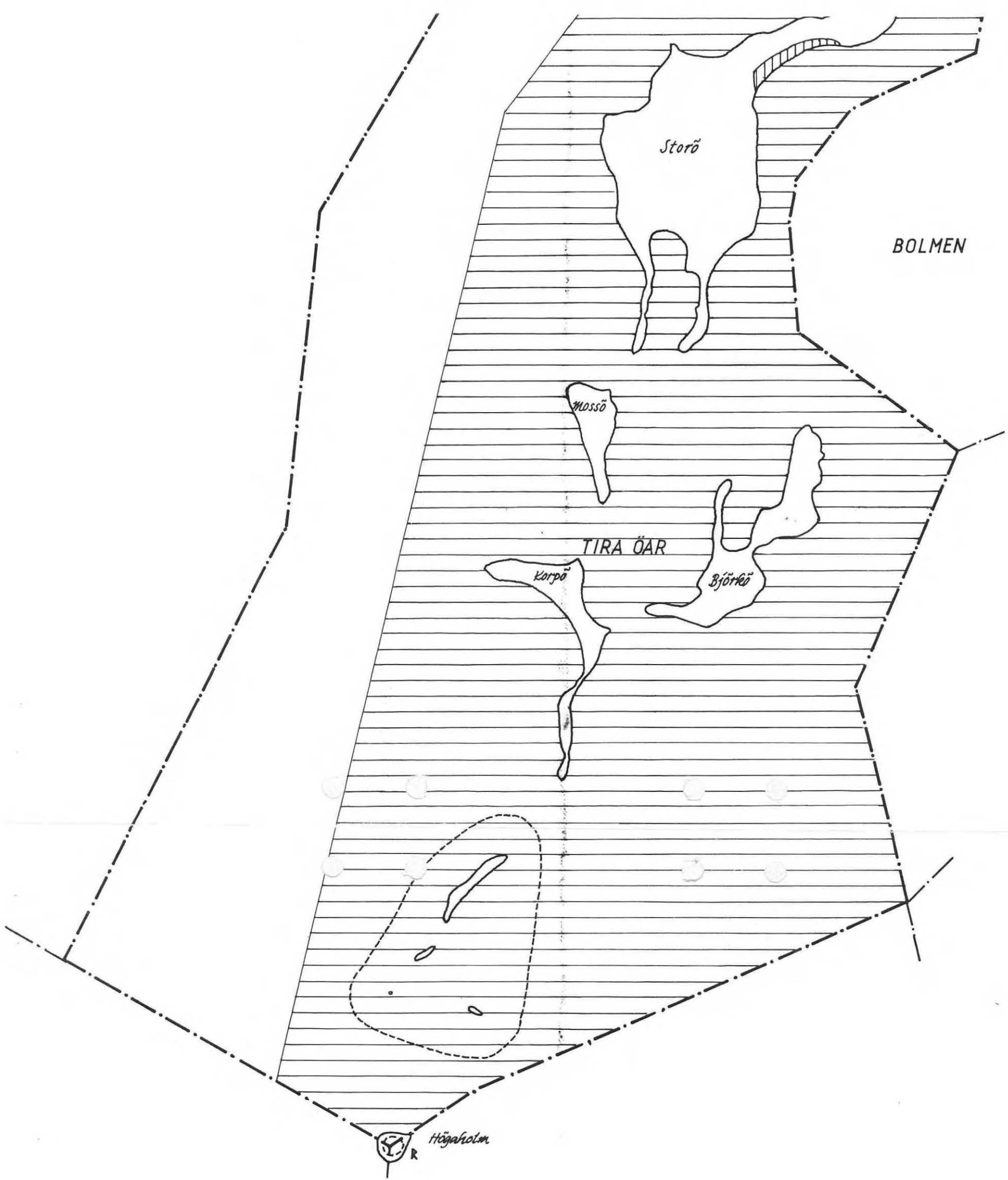
Kartunderlag: Utdrag ur
fastighetskarta 05323, 05324,
05333, 05334
(beteckningar, se teckenför-
klaring på ekonomiskt
kartblad)

- · — gräns för naturreservat
- - - gräns för tillträdes-
förbud 1.4-15.7
- ▬ område med hastighets-
begränsning, max 5 knop
- ▮ område med tillåten
tältning, max 1 duqn

0 100 200 300 400 500 m

Skala 1:10 000

Skötselplanekarta

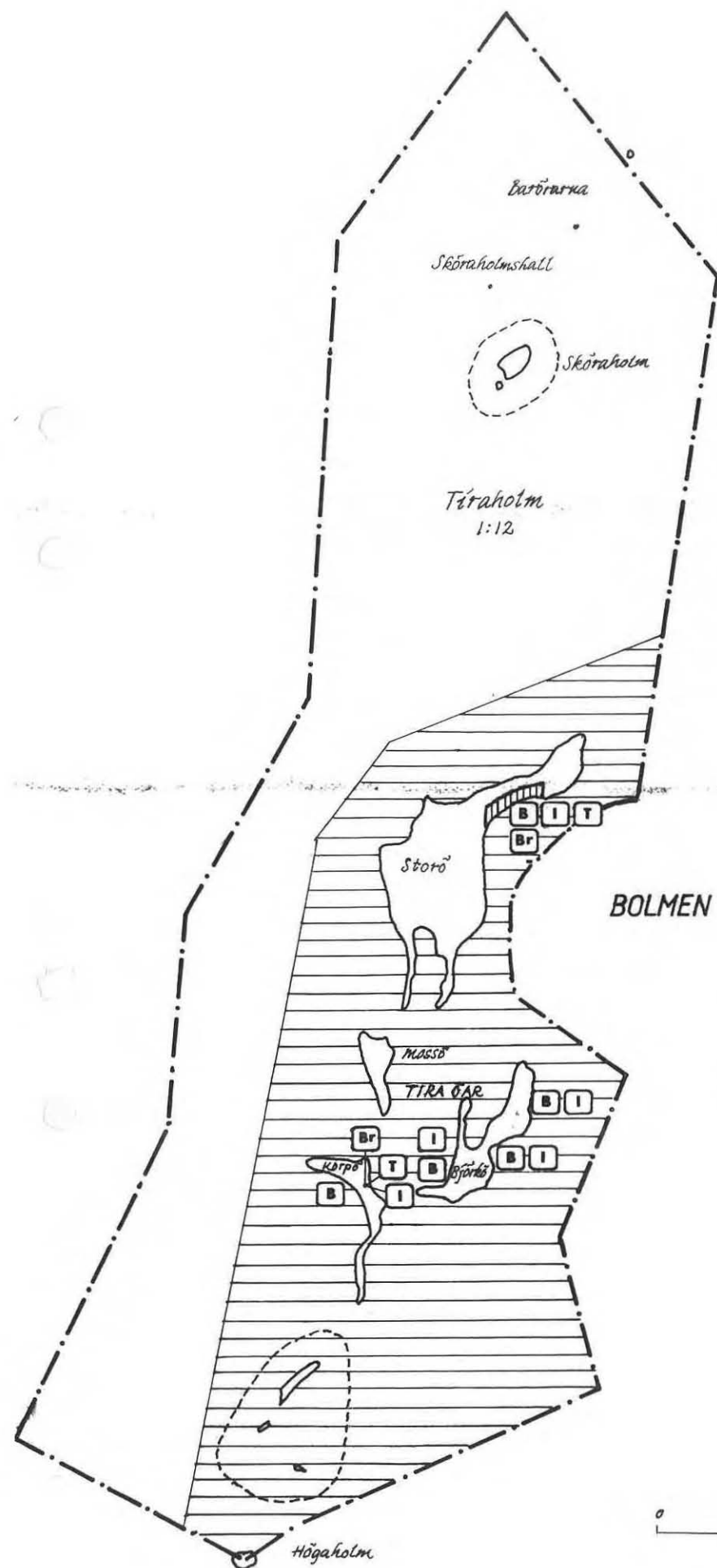
tillhör länsstyrelsens beslut

1986 -

dnr 11.111-457-80

NATURRESERVATET TIRA ÖAR

Hylte kommun, Hallands län

- · — gräns för naturreservat
- - - gräns för tillträdesförbud under tiden 1.4-15.7
- ||| område med hastighetsbegränsning max 5 knop
- |||| område med tillåten tätning max 1 dygn
- badstrand

Föreslagna anordningar

- T toalett
- I informationsskylt
- Br brygga

0 500 1000 m

